

Анотація вибіркової дисципліни «Медіалінгвістичні технології»

Мета викладання навчальної дисципліни «Медіалінгвістичні технології» – надати майбутнім працівникам мас-медіа знання, спрямовані на викриття у ЗМК медіалінгвістичних технологій впливу на масову та індивідуальну свідомість та протидію маніпулятивним тактикам, що надзвичайно важливо на сучасному інформаційному етапі розвитку світового суспільства.

Завдання курсу «Медіалінгвістичні технології» – аналіз медіалінгвістичних технологій впливу на індивідуальну і масову свідомість у сучасних медіатекстах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати** достатній обсяг інформації для здійснення комплексного аналізу текстів ЗМК на міждисциплінарному рівні в лінгвістичному, психологічному, соціологічному і культурологічному аспектах; **вміти** аналізувати стратегії і тактики медіаманіпуляцій та застосовувати стратегії захисту від маніпулятивних тактик.

Набуті компетентності:

- здатність виокремлювати домінантні екстра- й інтралінгвальні параметри мас-медіа, що зумовлюють особливості функціонального ресурсу мови медіатекстів;
- здатність класифікувати різні види маніпулятивного впливу на масову / індивідуальну свідомість;
- здатність аналізувати стратегії і тактики медіаманіпуляцій;
- здатність вирізнити особливості застосування медіалінгвістичних технологій впливу в різних видах ЗМІ: пресі, радіо, телебаченні та Інтернеті;
- здатність аналізувати лінгвістичну складову техніки пропаганди і маніпуляції у ЗМІ;
- здатність виокремлювати засоби мовної агресії у медіатекстах;
- здатність застосовувати стратегії захисту від маніпулятивних тактик;
- здатність удосконалювати навички мовної діяльності, пов'язаної з роботою в ЗМІ.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Факультет систем та засобів масової комунікації
Кафедра видавничої справи та міжкультурної комунікації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
систем і засобів масової комунікації
проф. Демченко В. Д.

_____ 2017 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Медіалінгвістичні технології

Дніпро–2017

Медіалінгвістичні технології. Програма навчальної дисципліни. – ДНУ, 2017.

Розробник: Л. О. Губа, кандидат філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації ДНУ ім. О. Гончара

Рецензенти: Н. В. Підмогильна доктор філологічних наук, професор кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації ДНУ ім. О. Гончара;

Н.І. Іванова, філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації ДНУ ім. О. Гончара.

Затверджено вченою радою факультету систем і засобів масової комунікації.

Протокол № 11 від « 22 » 06 2017 р.

© ДНУ ім. О. Гончара, 2017

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАЛІНГВІСТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u>	<u>заочна форма навчання</u>
Кількість кредитів –4		(за вибором)	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 061- Журналістика	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання немає		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3,8	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		8 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		48 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		64 год.	60 год.
У тому числі індивідуальні завдання: види, години			
Вид контролю: квр, залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 3/3,8

для заочної форми навчання – 1/8

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Медіалінгвістичні технології» – надати майбутнім працівникам мас-медіа знання, спрямовані на викриття у ЗМК медіалінгвістичних технологій впливу на масову та індивідуальну свідомість та протидію маніпулятивним тактикам, що надзвичайно важливо на сучасному інформаційному етапі розвитку світового суспільства.

Завдання курсу «Медіалінгвістичні технології» – аналіз медіалінгвістичних технологій впливу на індивідуальну і масову свідомість у сучасних медіатекстах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати** достатній обсяг інформації для здійснення комплексного аналізу текстів ЗМК на міждисциплінарному рівні в лінгвістичному, психологічному, соціологічному і культурологічному аспектах; **вміти** аналізувати стратегії і тактики медіаманіпуляцій та застосовувати стратегії захисту від маніпулятивних тактик.

Набуті **компетентності**:

- здатність виокремлювати домінуючі екстра- й інтралінгвальні параметри мас-медіа, що зумовлюють особливості функціонального ресурсу мови медіатекстів;
- здатність класифікувати різні види маніпулятивного впливу на масову / індивідуальну свідомість;
- здатність аналізувати стратегії і тактики медіаманіпуляцій;
- здатність вирізняти особливості застосування медіалінгвістичних технологій впливу в різних видах ЗМІ: пресі, радіо, телебаченні та Інтернеті;
- здатність аналізувати лінгвістичну складову техніки пропаганди і маніпуляції у ЗМІ;
- здатність виокремлювати засоби мовної агресії у медіатекстах;
- здатність застосовувати стратегії захисту від маніпулятивних тактик;
- здатність удосконалювати навички мовної діяльності, пов'язаної з роботою в ЗМІ.

2. Програма навчальної дисципліни Семестр 3

Змістовий модуль 1. Медіалінгвістичні технології впливу

Тема 1. Маніпуляція як вид впливу на свідомість людини та суспільства.

Тема 2. Класифікації видів маніпулятивного впливу.

Тема 3. Медіатехнології мовленнєвого впливу.

3.1. Етапи мовленнєвого впливу.

3.2. Стратегії і тактики мовленнєвого впливу.

3.3. Особливості подання інформації при мовленнєвому впливі.

3.4. Проблема адресата і адресанта у сучасному медіатексті.

Тема 4. Прийоми медіа лінгвістичних маніпуляцій у ЗМІ.

5.1. Паралогічні прийоми.

5.2. Постулат кількості.

5.3. Стилїстичні прийоми.

5.4. Прийоми неправдоподібного опису

5.5. Засоби мовної агресії

5.6. Медійні засоби маніпуляції на різних каналах ЗМІ.

Тема 5. Стратегії захисту від маніпулятивних тактик.

3. Структура навчальної дисципліни Семестр 3

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Медіалінгвістичні технології впливу												
Тема 1. Маніпуляція як вид впливу на свідомість людини та суспільства.	9	1	4			4	9	1				8
Тема 2. Класифікації видів маніпулятивного впливу.	15	1	4			10	10					10
Тема 3. Медіатехнології мовленнєвого впливу.	22	2	10			10	17	1	2			14
Тема 4. Прийоми медіалінгвістичних маніпуляцій у ЗМІ.	42	2	20			20	16		2			14
Тема 5. Стратегії захисту від маніпулятивних тактик.	32	2	10			20	16		2			14
Разом за змістовим модулем 1	120	8	48			64	68	2	6			60
	120	8	48			64	68	2	6			60
ІНДЗ		-	-	-	-	-						
Усього годин	120	8	48			64	68	2	6			60

Завдання для самостійної роботи

1. Укладання термінологічного словника з курсу «Медіалінгвістичні технології»
2. Укладання конспекту статей: О. Н. Бикової «До питання мовної маніпуляції в ЗМІ», Е. Л. Доценко «Досвід «виготовлення» трагічного Моцарта», І. О. Иссерс. «Текст на упаковці продуктів: когнітивно-прагматичний аналіз», Гронської Н.Е. «Мовні механізми маніпулювання масовою політичною свідомістю»
3. Аналіз друкованого типу медіатекста за запропонованою схемою
4. Аналіз радіотексту за запропонованою схемою
5. Аналіз ТБ-тексту за запропонованою схемою
6. Аналіз Інтернет-тексту за запропонованою схемою

Методи навчання

Лекції, практичні заняття, поточні консультації, індивідуальні заняття.

Методи контролю

Форми поточного контролю – відповіді на практичних заняттях, контроль виконання завдань із самостійної роботи. Форма підсумкового контролю - контрольна модульна робота, залік.

Рекомендована література

Базова

1. Дзялошинский И.М. Манипулятивные технологии в масс-медиа. М., 2006
2. Доценко Е.Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита. СПб., 2003.
3. Иссерс О.С. Речевое воздействие
4. Карпов А. Манипулятивные технологии PR
5. Копнина Г.А. Речевое манипулирование. М., 2007.
6. Панкратов В.Н. Защита от психологического манипулирования: Практическое руководство. М., 2007
7. Почепцов Г.Г. Коммуникативные технологии XX века. М., 2000

Допоміжна

1. Анненкова И.В. Современная медиакартина мира : риторическая модель / И.В. Анненкова // Медиаальманах. – СПб., 2012. – №1. – С. 6-13.
2. Баранов А.Н. Лингвистическая экспертиза текста : теория и практика : [Учеб.пособие] / А.Н. Баранов. – М. : Флинта – Наука, 2007. – 592 с.
3. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования /И.Р. Гальперин. – М. : Наука, 1981. – 138 с.
4. Глинчевский Э. И. Средства речевого воздействия в языке СМИ /Вестн. Моск. ун-та. Сер. 19, Лингвистика и межкульт. коммуникация. - 2005. - № 4. - С. 18-27. Дедова О.В. Теория гипертекста и гипертекстовые практики в Рунете. – М.: МАКС Пресс, 2008
5. Добросклонская Т. Г. Язык средств массовой информации: уч. пособие. – М.: КДУ, 2012.
6. Засурский Я.Н. СМИ как форма «общественного диалога» / Я.Н. Засурский //Язык современной публицистики : [Сб. ст.] / сост. Г.Я. Солганик. – М. :Наука, Флинта, 2005. – С. 8-19.
7. Интернет-коммуникация как новая речевая формация : [Монография] / Под ред. Колокольцевой Т.Н. – М. : Флинта – Наука, 2012. – 328 с.
8. Капелюшний А. Девіатологія мас-медіа : [Практикум] / А. Капелюшний. – Львів, 2000. –208с.
9. Кара-Мурза С.Г. Власть манипуляции. М., 2007
- 10.Кормилицына М. А. Язык и власть – Саратов : Изд-во Саратовского ун-та, 2003. – 418 с.
- 11.Левин Роберт Механизмы манипуляции: защита от чужого влияния. М., СПб, Киев, 2007.
- 12.Рекламный текст: семиотика и лингвистика. М., 2000.
- 13.Рюмшина Л.И. Манипулятивные приемы в рекламе

14. Седов К.Ф. Речевая манипуляция как стремление к власти над человеком // Проблемы речевой коммуникации. Межвузовский сборник научных трудов. Саратов, 2004.
15. Шейнов В.П. Психотехнологии влияния. М., 2005.
16. Шиллер Г. Манипуляторы сознанием
17. Цуладзе А.М. Политические манипуляции, или Покорение толпы. М., 1999.
18. Федоров А.В. Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности. Таганрог: Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та, 2010.
19. Язык СМИ и политика / Под ред. Г.Я. Солганик. – М. : Изд-во Моск. ун-та ; Фак-т журнал. МГУ им. М.В. Ломоносова, 2012. – 952 с.
20. Яцимирська М.Г. Прагматично-комунікативні особливості вербальної комунікації в Інтернеті / М.Г. Яцимирська // Пресознавчі студії : історія, теорія, методологія : [Зб. праць кафедри української преси і дослідницького центру історії західноукраїнської преси]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – Вип. 8. – С. 245–246.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/>
2. <http://ffl.msu.ru>...publications...medialingvistika.pdf>
3. <http://gendocs.ru>
4. <http://liber.onu.edu.ua>opacunicode/index.php?...notices...>
5. <http://evartist.narod.ru>text12/03.htm>
6. <http://ModernLib.ru>
7. <http://genhis.philol.msu.ru>
8. <http://journ.msu.ru>
9. <http://mediascope.ru>
10. <http://livelib.ru>uchebnikfree.com>uchebniki-journalistika/zanyat>